Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція пôдъ ч. 4 улиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованû.

Рекламаціи неопечатанû вôльнû вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Подиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 61. Субота 16 (28) Марта 1891. Рôкъ I.

Переглядъ политичный.

Майже кождого дня подають часописи нѣмецкû новû комбинаціи, ôдносячû ся до будучого устрою Думы державнои. Всѣ они, позбавленû звычайно реальнои пôдставы, и уложенû пôсля поглядôвъ редакторскихъ, або опертû на дуже хиткихъ пôдставахъ, не позволяють заручити за свою вѣродостойнôсть. Найновѣйша зъ тыхъ комбинацій, вже для поважного жерела, въ котрого вийшла, якъ не менше для самого змѣсту свого, заслугує на згадку. Голосить она якъ слѣдує:

„Стала бôльшôсть має утворити ся зъ давнои лѣвицѣ, зъ Русинôвъ и Полякôвъ, зъ клюбу Корониньского и клюбу автономичнои ческои шляхты. Бôльшôсть тая малабы вспôльну комисію парляментарну. Клюбъ консервативный и автономичный гр. Гогенварта, формально стоявъ бы по за бôльшостію тою, но йшовъ бы зъ бôльшостію згôдно, а комисія парляментарна клюбу того зносила бы ся всегда зъ комисією парляментарнои бôльшости. Односины такû малибы много доброго за собою. И такъ: Поляки, давнû приклонники клюбу Гогенварта, моглибы смѣло приступити до бôльшости, не шкодячи через то дѣяльности клюбу Гогенварта, котрого интересъ по правдѣ бувъ бы всегда сполученый зъ интересомъ бôльшости. Формально належати до клюбу бôльшости не може клюбъ Гогенварта для того, що формальна така принадлежнôсть до бôльшости, въ складъ котрои входять Нѣмцѣ, не позволила бы Старочехамъ належати до клюбу Гогенварта. Комбинація сеся малабы потягнути за собою змѣны въ ґабинетѣ. На мѣсце мин. Пражака, мавъ бы прийти представитель шляхты ческои, а також одинъ Полякъ мавъ бы обняти теку министра.

Информаціи, на пôдставѣ котрыхъ уложено сесю комбинацію, не подають однакъ причины, для котрои моглибы въ ґабинетѣ наступити змѣны. Вѣсть ту подаемъ застерѣгаючи ся разъ еще, що запоручити за неѣ не можемо.

Комитетъ выборчій 19 округа Гановерского рѣшучо поставивъ вже кандидатуру кн. Бисмарка. Въ ôдозвѣ комитетомъ оголошенôй сказано, що приклонники кандидатуры князя Бисмарка хотять бороти ся честнымъ приличнымъ способомъ, въ способъ предметовый, бо вымагає того ôдъ нихъ традиція ихъ сторонництвъ и достойна особа кандидата кн. Бисмарка. Ôдозва не подає жаднои програмы, домагає ся лишень ôдъ выборцѣвъ, щобы выбрано сотворителя цѣсарства нѣмецкого, найбôльшого мужа XIX столѣтя и всѣхъ часôвъ, понеже буде се для 19 округа найбôльшою славою и ôдзначеньемъ. Ôдозва пôдписана ось такъ: „Въ имени сторонництва народово-либерального 19 Гановерского округа выборчого парляментарного, комитетъ центральный“. Жаденъ зъ членôвъ комитету не пôдписавъ ôдозвы. Агитація за контракандидатомъ кн. Бисмарка, розвинена широко, и беручи рѣчи пôдъ розвагу, можна скорше надѣяти ся, що паде кн. Бисмаркъ, якъ его противникъ, звычайный робôтникъ. Для найславнѣйшого мужа 19 столѣтія и всѣхъ часôвъ булобы се не конче лестне.

Дневники познаньскû зъ вдоволеньемъ пôдносять се, що начальный презесъ баронъ Вилямовиць на обѣдѣ, даномъ нимъ для членôвъ сойму провинціонального заявивъ выразно, що дѣльниця познаньска була всегда упослѣджена, и що его задачею буде направити точно зло, котре до теперь мало мѣсце. Мы згадали вже о томъ, що въ политицѣ правительства взглядомъ Полякôвъ наступивъ зворотъ на лѣпше. Навѣть такій органа, якъ звѣстна зъ своеи ненависти до Полякôвъ *Kreutz. Ztg.* домагає ся лагôднѣйшого поступованя зъ Поляками, а се тому, що кожда политика, котра має на собѣ хотяйбы позôръ насильства, мусить оказати ся безскуточною.

Ревизія конституціи въ Бельгіи есть рѣчею постановленою. Агитація за ревизією тою дойшла до того, що самъ король мусѣвъ выйти зъ пассивного свого положеня, що и зробивъ, заповѣдаючи по приѣздѣ зъ Англіи конечнôсть змѣны конституціи и свою готовôсть въ розвязаню Думы державнои. Правдоподôбно розмовы зъ англійскими мужами стану повліяли на постановленье королевске.

Зъ певного и вѣродостойного жерела подають газеты бельгійскû вѣсть, що въ Бельгіи заведеный буде примусъ вôйсковый загальный и всякû пôльги, признаванû до теперь поодинокимъ клясамъ будуть знесенû. Було бы се першимъ овочемъ побѣды соціялистôвъ, котрû справу тоту уважали за одну зъ найважнѣйшихъ. По першихъ побѣдахъ прийде лекше добити ся и решты. Соціялисты можуть ликувати: порядокъ суспôльный въ Бельгіи вступить на дорогу ними указану; чи доведе ôнъ однакъ до чого нещасну сесю державу, намъ трудно въ се повѣрити.

Статистика Галичины
пôсля послѣдной конскрипціи.

Дуже скоро выдала ц. к. центральна Комисія статистична першу працю на пôдставѣ спису населеня зъ дня 31 грудня 1890 року. Публикація та мѣстить вправдѣ лишень дотеперѣшнû дослѣдки именно пôдъ взглядомъ числа населеня и его взросту, числа родинъ и домôвъ, а то громадами, зъ населеньемъ по надъ 1000 душъ повѣтами, краями и на цѣлу Державу, но въ розправѣ, становлячôй вступъ, сказано, що не треба припускати, щобы сесû дотеперѣшнû дослѣдки ôдъ послѣднихъ, котрû

Да будетъ воля Твоя!

Написавъ
ІЕРОНИМЪ Я. ЛУЦЫКЪ.

Скажѣть менѣ, вы горы нашû, чого я васъ такъ люблю? Не зрôсъ я мѣжъ Вами, чужинцемъ прийшовъ ту, а прецѣнь серце прилинуло до васъ, полюбило бôльше своеи подôльскои рôднѣ, тû верхи синû, тû боры розлогû, тû хаты нужденнû, зъ обдертыми стрѣхами, та людъ сей бѣдный, но щирый, сердечный. Отъ такъ, горы нашû, мѣжъ вами хотѣло бы ся вѣку доживати, мѣжъ вами лягчи въ домовину, щобъ спати, а радше дрѣмати чарôвнымъ спомъ смерти, та и через сонъ чути шумъ ялицъ вашихъ, тужити зъ соловейкомъ, плакати зъ звукомъ сопѣлки. Любо менѣ жити мѣжъ вами!

Не знаю, чи лежить котре село въ краснѣйшомъ положеню, якъ наше село Русянôвъ. Малымъ звуть его люде, хоть село бôльше ôдъ другихъ, тягне ся на добру милю; ôдъ одной хатины до другои, не малый шматъ дороги. Зъ двохъ сторôнъ вздовжъ села розтягає ся гарный лѣсъ; столѣтнû смереки хилять поважно голову, наче втѣшають ся спѣвомъ пташенятъ, що цѣлый божій день чудными голосами возносять славу Всевышного; на однôмъ горбку церковь, на противъ неи также на горѣ маленьке село померших, — кладбище. Малый шматъ землѣ, та десятки тысячь (людей) мѣстять ся на нѣмъ: прадѣдôвскû кости змѣшали ся зъ костьми правнукôвъ, та и для тыхъ, що нынѣ дѣтьми еще, знайде ся мѣсця доволѣ. Не знаю чому, но все тягнуло мене щось до кладбища того. Тишина, природна мѣсцю вѣчного спочинку, манила мене до себе; ôдъ могилки до могилки йдучи, пытавъ ся я неразъ себе самого: И колижъ прийде ся и менѣ примѣститись тутъ на вѣки? приклонити голову до землѣ?“ Не знаю!... Зъ гадкою тою опускавъ я кладбище, зъ нею вертавъ тамъ однакъ знову вскорѣ, а по лѣтахъ довгои розлуки, вернувши до села того, спѣшивъ я чимъ скорше на кладбище, давнû могилы витавъ мовь старыхъ знакомыхъ, запôзнававъ ся зъ новыми.

Буде тому лѣтъ, не тямлю кôлько, ôдъ тогды, коли послѣдна бѣсилась хольера. Вечеромъ вертавъ я зъ поблизкого села до Русянова, дорога вела коло кладбища. Зъ далека зачувъ я тужный зойкъ дзвонôвъ; ктось новый попращавъ ся зъ тымъ свѣтомъ, отъ одна могилка буде бôльше. Чимъ близше пôдъѣзджавъ я до кладбища, тымъ бôльше людей вертало домôвъ; на остатку плѣвъ ся зъ лопатою та шнурами, слѣпый на одно око грабарь Тарасъ. Зрôвнавшись зъ кладбищемъ, я глянувъ цѣкаво, хотячи побачити мѣсце, де зложено усопшого. Цвинтарь не величкій, цѣлый обôймешь окомъ, тому заразъ побачивъ я при краю высоку свѣжу могилу, бѣля котрои стала невѣста лѣтъ около сорокъ. Не скорый я до сполоханя ся, но теперь на диво дрощь перейнивъ мене, невѣста стояла неподвижна, сказавъ бысь, що то фиґура зъ каменя, та лише страшна блѣдôсть лиця, бôль и нещастье вырыте на нѣмъ и уста легко порушаючû ся, дали менѣ знати, що виджу не духа, не статую мраморну, но женьщину живу. Все то однакъ зацѣкавило мене не мало. Кого покрыти могила, кто та невѣста стояча надъ нею, яка звязь лучить ю зъ померщимъ? Того самого дня дôзнавъ я все, отъ и вамъ перекажу.

Одна зъ найбогатшихъ въ селѣ нашомъ була Марта, вдова по Данилѣ, давнымъ вôйтѣ въ Русяновѣ. Данило лишивъ ю зъ двома дѣточками, Василеви було чотыри, рôкъ ледве мала Маланка. Вскорѣ сватали знову Марту. „Нѣ не пôйду, у мене дѣти, лѣпше вже цѣле серце имъ ôддамъ, майна досыть, дасть Богъ, голодомъ мерти не будемо.“ И сталось. При неутомимôй працѣ Марты, росло майно що разъ бôльше, минали днѣ за днями,

въ червцю зо̂ставлени̂ будуть, дуже могли ся ро̂жнити. Длятого приспѣшено выданье датъ тымчасово звѣстныхъ? Авторы розправы вступнои толкують се зо̂ взглядами на справедливи̂ домаганя ся администрацій, якъ умѣєтности, а также на цѣлкомъ природне зацѣкавленье широкихъ круго̂въ самого населеня. Божь дѣйстно лишень людей дуже низько по̂дъ взглядомъ образованя стоячихъ, можуть не обходити таки̂ рѣчи, а знову чимъ бо̂льша цѣкаво̂сть и чимь она загальнѣйша, тымъ бо̂льше пожадане єи заспокоєнье.

Загальный дослѣдъ тыхъ датъ, що до Галичины можна змѣстити въ тыхъ словахъ: *край знаходить ся въ стадіюмъ безпреривного и хосенно поступаючого розвою.*

Плыве се вже зъ слѣдуючого поро̂вняня загального числа населеня: По̂сля спису зъ року 1869 Галичина мала людности 5,444.689 душь, котре то число до ко̂нця р. 1884 по̂днесло ся на 5,958.907 с. є. о 514.218 душь або о 9·4 пр. Въ десятилѣтію, котре ско̂нчило ся року минувшого, поступъ показавъ ся еще бо̂льшимъ населенье бо взросло до числа 6,578.364., с. є. о 619.457 душь або о 10·4 прц.

Значѣнье чиселъ покаже ся яснѣйшимъ, наколи поро̂внаємъ ихъ зъ анальогичными числами цѣлои Державы. Въ року 1863 людно̂сть всѣхъ австрійскихъ краѣвъ коронныхъ числила 20,394.980 душь, въ періодѣ слѣдуючо̂мъ по̂днесла ся на 22,144.244 с. є. о 1,749.269 душь або о 8·6 прц.,въ послѣдно̂мъ же десятилѣтю до̂йшла до числа 23,835.261 душь, що означає приро̂сть 1,691.017 душь, т. є. о 7·6 прц. Въ обохъ тому періодахъ приро̂сть процентовый въ Галичинѣ єсть бо̂льшій, якъ въ цѣло̂й Державѣ, а до того въ послѣдно̂мъ десятилѣтю добачуємо въ цѣло̂й Державѣ зменшенье ся приросту, наколижь тъ то̂мъ часѣ въ Галичнѣ показує ся досыть знатный приро̂сть.

Задивляючимъ попросту єсть сесе, що такимъ приростомъ, а стосунково навѣть бо̂льшимъ якъ Галичина, о̂дзначують ся также Дальмація и Буковина, одже краѣ економично слаби̂, якъ ся ихъ досыть часто хотяй невластиво зове. Єсть се подѣя, маюча также по̂дъ взглядомъ політичнымъ велике значѣнье, но перше всего зо̂ становища економичного въ безустанно̂мъ и все бо̂льшо̂мъ приростѣ населеня нашого краю добачити намъ треба дуже потѣшаючои проявы.

Мы привыкли̂ часто поро̂внувати Галичину зь Чехами. Суть то краѣ зъ однои стороны, маючи̂ тоту вспо̂льну цѣху: що суть найбо̂льши̂ межи всѣми краями державными а зъ другои стороны такъ ся ро̂жнячи̂ по̂дъ многими взглядами, именно по̂дъ взглядомъ економичнымъ, що сгановлять впростъ противорѣчіє. Для выказаня тои ро̂жницѣ що до приросту людей межи краями економично слабыми а краями по̂дъ тымъ взглядомъ дуже розвинентыми поро̂внаймо Галичину зъ Чехами. Ллюдно̂сть въ Чехахъ въ року 1868 выносила 5,149.544 душь, въ р. 1880 5,560.819 с, є. о 420.275 душь, а въ року 1890 до̂йшла числа 5,837.603, взмогла ся тому въ послѣдно̂мъ десятлѣтю о 276.784 ·душь, себъ-то о 16·8 прц.; населенье Галичины взмогло ся о 1,133.675 душь, т. є. о 20·8 црц. Чехъ противно лишень о 697.659 душь т. є. о 5·0 прц. Маємо одже тутъ въ приростѣ депрессію бо̂льшу, о̂дъ середнои депрессіи на цѣлу Державу. Но возмѣмъ оба періоды разомъ, с. є. часъ о̂дъ року 1869 до 1890: о̂дъ початку до ко̂нця тыхъ 21 лѣтъ населенье цѣлои Державы взмогло ся о 3,440.381 душь т. є. о 15.5 пр. Въ р. 1869 населенье Чехъ становило 15·2 прц. людности цѣлои Державы а въ р. 1884 спала на 24·4 прц. людно̂сть Галичины, котра въ р. 1869 становила 26·7 прц., по̂дросла до 27·6 людности цѣлои Державы.

Дописи.

Зъ по̂дъ Войнилова пишуть намъ: „Въ Народно̂й Часописи Ч. 26. умѣщено въ части господарско̂й „що найлучше сѣяти на свѣжо̂мъ навозѣ“ порады, котри̂ выдають ся неопитными.

Дивнымъ выдає ся уже та сама обава, якобы найпоживнѣйши̂ части навозу могли бути вывѣяни̂, або высушени̂ о̂дъ вѣтру. Части ти̂ суть въ воздусѣ зъ о̂дки рослина ихъ собѣ присвоює (що видко на пр. на гречцѣ). Гно̂й приораный доперва ферментує а черезъ тоє дѣлає своими частями на розкладъ частей землѣ и приладжує ти̂ же на поживу рослины.

Наво̂зъ — коли має бути приораный, залежить о̂дъ користи, яку бы хто осягнути хотѣвъ и такъ: Єсли ходить о скорши̂, то наво̂зъ розкиненый на суху землю ко̂льканайцять день лишити, а земля по̂дъ тымъ же выдобріє. Но такъ приораный дає силу лишь на короткій часъ, де противно заразъ приораный на довшій. Наво̂зъ приорює ся всегда въ сухій часъ.

Що до порадъ, що сѣяти на свѣжо̂мъ навозѣ, то залежить о̂дъ якости урожайнои почвы и єи силы. Загальна порада не має мѣсця, бо и всюда яко̂сть землѣ не єсть однакова. Найлучша загальна порада, котра-бы могла бути зъ хо̂сномъ: *не сѣяти нѣчого*, а черезъ правильне оранье выробити ро̂лю по̂дъ головный продуктъ, якъ *пшениця.* У насъ нема часу для браку вчаснои весны выробити поле свѣжо навезене засѣваючи передполонами (Vorfrüchte) якъ также по зо̂браню тыхъ же.

Пшениця въ добре приготовано̂мъ поли не заведе, а пшеничиско таке дає мѣсце всяко̂й рослинѣ, котра въ такъ сильно̂мъ поли удає ся хорошо и удержує ро̂лю чисто.

Управа капусты, кукурузы, бобу не по̂дпадає бо̂льшимъ розмѣрамъ управы, хиба де земля зъ натуры до того надає ся.

Дописователь самъ признає, що въ свѣжо̂мъ навозѣ не добра и не певна бараболя, а чи не лучше було бы єѣ мѣсце въ пшенично̂й стернѣ? Овесъ слабшій, а для чого? Та о̂нъ належить до тыхъ рослинъ, котри̂ своимъ корѣнямъ знайти мусять поживу и въ худо̂мъ поли. Чи не лѣпше въ разъ приорано̂мъ навозѣ овесъ, пото̂мъ картофля? Горохъ не радитъ. Но свѣжій наво̂зъ не єсть причина, длячого довго цвите и не дає богато стручко̂въ (прошу заглянути въ дѣла господарчи̂) але по̂дъ пшеницю єсть злый, понеже пшениця зъ весны розвиває ся по̂знѣйше, дає богато блавату и иншихъ хвасто̂въ; а по̂дъ жито за сильне поле.

Дальше: Мѣшанка — то добра рѣчь, но не зъ свѣжо навоженого поля. Можна бо пашу, котра переймила ся задухомъ навозу, назвати доброю? Худоба анѣ зелену, анѣ высушену ѣсти не хоче. Косити мѣшанку має ся доперва якъ зачнуть лопатки показувати ся; скорше скошена дає мало травы и сѣна. Но также скошена мѣшанка на свѣжо̂мъ навозѣ, на непрепускально̂й землѣ, єсли трафить ся слота, має бути доброю, єсли перейде гноѣвкою? може тоє вліяє на молоко? Я гадаю, що лучше мало обсѣвати а збирати много? По удало̂й пшеницѣ певнѣйши̂ и инши̂ рослины, а тогды богато соломы, богато обо̂рнику, богато и паши. Зъ досвѣду можу смѣло сказати, що *нагноєни̂ а въ першо̂мъ роцѣ не засѣяни̂ поля побо̂льшають наши̂ жнива.*

Не гадаю розписуватись о можливыхъ плодозмѣнахъ, понеже и дописователь не порушає тои квестіи, а „*Часопись Народна*“ не могла бы такъ обширни̂ статіи помѣщувати, но порадным бы було, щобы охотни̂ а досвѣдчени̂ господарѣ подавали выпро̂бовани̂ плодозмѣны зъ поданьємъ якости и силы землѣ, а тогды читаючи̂ не одну користь осягнути бы могли.

Кроника.

— **Ц. к. Рада шко̂льна краєва** именовала тымчасового учителя, Іоана Шиманьского, въ Слобо̂дцѣ Яно̂вско̂й, сталымъ учителемъ школы етатовои въ Слобо̂дцѣ Яно̂вско̂й; сталого учителя молодшого, Володислава Новотарского, въ Живци, сталымъ учитемъ 5-клясевои школы етатовои мужескои въ Живци; тымчасового учителя, Антонього Іосифа Краєвского, въ По̂дгайчикахъ, сталымъ учителемъ школы етатовои въ По̂дгайчикахъ; тымчасову учительку молодшу, Марію Кунце, въ Вьеличцѣ, сталою учителькою молодшою 5-клясевои школы етатовои жѣночои въ Вьеличцѣ.

— **Новый урядъ почтовый.** Зъ днемъ 1 цвѣтня 1891 уво̂йде въ житье новый урядъ почтовый въ Жуковой, повѣту Тарно̂вского. Урядъ сей буде удержувати

поплывъ ро̂къ за рокомъ, не добачила Марта, якъ дѣти єи выросли зъ вѣку дѣтского, якъ стало Василеви на ро̂къ шѣснайцятый, а на тринайцятый Маланцѣ. Любила Марта свои дѣти и страхъ якъ любила, за нихъ готова въ огонь скочити, не дасть нѣкому обыдити лихимъ словомъ, звычайно матѣрь. Но го̂дни̂ були любови обоє, дѣтей такихъ не много знайдешь на свѣтѣ: невинни̂, богобоязливи̂, слухняни̂; матери-невѣсти дай вамъ Боже найбо̂льше такихъ дѣтей!

— „Слухайте Марто, каже бувало стара Явдоха—друга богачка на два грунты, дайте менѣ ваши̂ дѣти, за кожде дамъ по грунтѣ. Не давъ менѣ Богъ дѣточокъ, займу собѣ ваши̂“. — „Пождѣтъ кумо, пождѣтъ, волѣлабы я въ сыру землю по̂йти, якъ розлучити ся зъ ними. Кождого дня молю я Бога, щобы давъ менѣ ще по̂дховати ихъ, на люди вывести, та вмерти потому, щобъ було кому молити Бога за мою грѣшну душу“.

Прійшовъ допустъ божій, лютитись стала холера. Зъ однои хаты неразъ и цѣлу ро̂дню вынесли, не одна матѣрь заплакала за дѣточками своими, не одна сирота по̂йшла на цминтарь „тата мамы шукати“, та при могилахъ ихъ и закостенѣла. Въ Русяновѣ не чути було еще за холеру. Старенькій Панъ Отець день въ день правили хвалу божу, спѣвали молебень, наро̂дъ толпивъ ся до церкви, зо̂ слезами моливъ Бога, щобы не допуствъ своєи кары на село; инакша була воля божа. Найго̂рше вбивала ся Марта. Ко̂лько разо̂въ нагадає на холеру, око єи звертає ся на дѣти, а чорни̂ гадки убивають душу. О Боже мо̂й, помилуй, змилосерди ся! Покличь мене зъ того свѣта, та полиши въ здоровью мои дѣти. На щожь я ихъ плекала, на що слезами зливала неразъ ихъ голову, щобъ дивитись, якъ мають они вмирати. О Господи! змилосерди ся надъ ними. Кождого дня спѣшила Марта до храму божого, молила, благала на вколѣшкахъ Бога, кождого дня выпытувалась, чи не устала вже холера въ сусѣдныхъ селахъ. Минали тыжднѣ, холера вже уступала, въ Русяновѣ не померла анѣ одна душа; споко̂йнѣйшою стала Марта.

Въ недѣлю по Службѣ божо̂й засѣли всѣ до стравы въ хатѣ Марты, котра учувши, що пошесть уступила вже, весело глядѣла на свои дѣти, та нишечкомъ дякувала Богу за Єго опѣку.

— „Отъ такъ мои дѣти, помилувавъ мене Господъ грѣшну, не забравъ васъ зъ того свѣта, не пережилабъ я васъ, не пережила“.

— „Божа воля, мамо, забравъ бы насъ Господъ. сказалибысьте, „да будетъ воля Твоя“ о̂дказавъ Василь.

— „Такъ сыну, але нѣ! якъ бы побачила я тебе на марахъ, пуклобы серце зъ болю, чижь на тоє я васъ ховала? Нѣ! Богъ милосердный, не забере О̂нъ васъ о̂дъ мене“.

— „Мамо“ прошептавъ Василь.

Марта глянула на сына. Бѣле лице хлопця наразъ посинѣло.

— „Василю! що тобѣ?“ кинулась Марта.

— „Мамо!“ скрикнувъ дивнымъ голосомъ ще разъ Василь и мовь дубъ по̂дтятый повaливъ ся на землю.

— „Ратунку люде, ратунку!“ кричала Марта и пала мовь нежива побо̂чь Василя.

Прибѣгли люде, стали о̂дтирати, омлѣла Марта отворила очи, щобъ побачити, — що всѣ заходы даремни̂.

Василь умеръ на холеру, павъ першою жертвою заразы, що страшною хмарою зависла надъ седомъ. По̂дъ лѣсомъ у насъ кладовище друге; по̂йди, почисли всѣ запали̂ могилы а спо̂знаєшь, ко̂лько жертвъ забрала холера.

(Конець буде.)

Тучнôсть въ урядомъ почтовымъ въ Тарновѣ, и то за помочею одноразовои щоденнои ѣзды пôсланчои.

— **Новый судъ повѣтовый.** Министерство правосудія наказало утворенье нового суду повѣтового въ Заторѣ. Початокъ дѣяльности суду того подасть ся пôзнѣйше.

— **Археольогична рѣдкôсть.** Недавно спродано въ Новôмъ Йорку за 75 000 фунтôвъ штерлингôвъ библію печатану въ Могунціи 1450 р. Твердять, що библія сеся печатана самымъ Гутенбергомъ.

— **Полиція берлиньска** дôстала новѝ приказы, що до поступованя зъ чужиницями приѣзджаючими до Берлина. Пôсля тыхъ новыхъ инструкцій, кождый чужинець мае ставити ся въ бюрѣ поліціи и предложити: 1. свою льегитимацію. 2. свѣдоцтво пôдписане властями свого краю, и визоване черезъ урядового представителя свого краю въ Берлинѣ, котре то свѣдоцтво повинно ствердити, що особа, для котрои есть выставлене, не була карана судово. Тѝ, котрѝ не зможуть выказати ся наведеными паперами, будуть прогнанѝ зъ границь державы.

— **На 1000 невѣстъ припадае мущинъ:** у Франціи 996, въ Бельгіи 998, въ Ишпаніи 957, въ Нѣмеччинѣ 962, въ Прусахъ 968, въ Саксоніи 946, въ Баваріи 952, въ Австро-Угорщинѣ 967, въ Сербіи 1045, въ Россіи 973, въ Финляндіи 960, въ Швеціи 940, въ Норвегіи 945, въ Даніи 966, въ Англіи, Шкоціи и Ирляндіи 995, а въ Царствѣ польскôмъ 910.

— **Путешествіе до Іерусалима** выпрушить сего року, якъ въ рокахъ минувшихъ, зъ Марсиліи въ дни 9 цвѣтня. Есть се десяте въ ряду путешествіе, въ котрôмъ звычайно много осôбъ бере удѣлъ. Цѣна подорожи зъ Марсиліи до Іерусалима и зъ поворотомъ разомъ зъ цѣлковитымъ удержаньемъ на корабли и пôдчасъ побуту на мѣсци выносить або 760 фр. або 460. (Всегда оно лѣпше мати бôльше запасовыхъ грошей). Цѣла подорожь тревати буде 40—45 днѣвъ. Понеже можливымъ есть, що декто зъ нашихъ читателѣвъ схотѣвъ бы взяти участь въ побожнôмъ тôмъ намѣреню, длятого подаемо адресу, де можна затягнути близшихъ информацій: Direction du Peerinage въ Парижи, 8 rue de Francais I 8.

— **Найбогатша невѣста на свѣтѣ.** За найбогатшу невѣсту на свѣтѣ уважати належить Донну Изидору Consino въ Чилѣ. Величезне еи майно складае ся зъ посѣлостей земскихъ, стадъ коней и волôвъ, кораблѣвъ копалень и капиталôвъ. Сама копальня угля, одинока въ полудневôй Америцѣ приносить 400.000 марокъ мѣсячно. Донна Consino пристрастно любить конѣ, есть вдовою и числить теперь 35 рôкъ житя.

— **Неживу дитину** найшовъ 19 с. м. селянинъ Иванъ Демидюкъ въ Молодковѣ коло Надвôрны на своѣмъ поли коло Бытькова, коли выйшовъ розкидувати обôрникъ. Сейчасъ давъ знати вôйтови, а сей судови, де розказано зложити дитину въ безпечне мѣсце. Комисія судова приѣхала 21 марта, а по секціи показало ся, що дитина удушена въ першôй хвилѣ житя, а потôмъ обмыта, обвинена въ якѝсь стирки чи ручникъ и окручена шпаґатомъ. Видко, що дитина не хлопского роду, бо такихъ пеленокъ у хлопа нема. Не була она нарушена нѣ воронами, нѣ звѣриною, бо очевидно тогожь таки дня поклава его на поли звѣрска мати. Матери ще не выслѣджено.

— **Пôдпомоги зъ краевого фонду** на цѣли промысловѝ призначъ краевый Выдѣлъ: а) практикантови въ краевôй стаціи керамичнôй у Львовѣ, Жигм. Дзбаньскому по 25 зр. мѣсячно черезъ 5 мѣсяцѣвъ на дальше образованье себе въ рисункахъ фаховыхъ та моделярствѣ у проф. Маркоиіого; б) веркмайстрови въ державнôй школѣ слюсарскôй въ Сьвйонтникахъ Вилькицкому пôдмогу въ сумѣ 100 зр., на наукову подорожь; в) народному учителеви въ Яворовѣ (пов. косовского) Ник. Колцунякови пôдмогу 50 зр. на закупно знаряду варстатового до науки сницарства; г) бувшому ученикови ткацкои школы въ Короснѣ, Андр. Грущѣ пôдпомогу въ сумѣ 75 зр. на справленье варстату ткацкого системы инжиніра Грущецкого. На сю цѣль призначъ ему такожь львôвскій выдѣлъ повѣтовый 25 зр. зъ повѣтовыхъ фондôвъ.

— **Въ Краковѣ** передъ кôлькома днями напавъ на кс. Чекальского, капеляна цвинтарного ôддаленый нимъ слуга церковный и зачавъ го дусити. Щастьемъ знайшла ся помôчъ, котра увôльнила оферу зъ рукъ напастника.

— Льордъ **Ґладстонъ** прирѣкъ депутаціямъ 80 товариствъ жѣночихъ, що буде попирати ихъ петицію, домагаючу ся выбиральности невѣстъ до графствъ.

— **Въ Новôмъ Йорку** два редакторы зôйшли ся въ каварнѣ и найспокôйнѣйше стали говорити о послѣдныхъ замѣшаняхъ въ Новôмъ Орлеанѣ. Розговоръ змѣнивъ ся помало въ суперечку, въ кôнци оба добули револьверôвъ и стрѣлили до себе. Одинъ зъ нихъ, уцѣленый кулькою въ само серце палъ на мѣсци.

Литературный перегляд.

„Гроши“ (l'Argent). Пôдъ такимъ заголовкомъ не давно выйшла повѣсть и друкуе ся одночасно майже на всѣхъ языкахъ по рôжныхъ часописяхъ свѣта. Авторомъ еи, славный корифей реализму въ повѣсти, Емиль Золя. Змѣстъ тои повѣсти такій:

При кôнци панованя Наполеона III въ Франціи, де горячка золота такъ була розшалѣла ся тогды, банкирь Саккарь, знаный зъ иншои повѣсти Золѣ („Le Curée“) братъ министра Руґона, тратить цѣле свое майно и бере ся на рôжнѝ способы, щобы знов забогатѣти. Середъ такого побиваня ся за помысломъ, котрый то припавъ бы до вподобы ширшимъ кругамъ и нагнавъ грошей до выпорожненои касы Саккара, сходить ся ôнъ зъ инжинеромъ Гамеліномъ, котрый мавъ готовый помыслъ, а котрый для банкрота выдавъ ся копальнею золота. Ходило о маленьку рѣчь, бо о воскресенье царства палестыньского зъ Папою царемъ, зъ папскимъ престоломъ въ Іерусалимѣ; помыслъ — якъ бачимо — вертоголовый, не гôршій однакъ ôдъ того рода иншихъ политичныхъ мрѣй. На разѣ проектъ вдоволюе ся Іерусалимомъ зъ Яффою, яко пристанею морскою, до чого потôмъ пристала бы Сирія, оголошена независимою ôдъ султана. По достиженю тои цѣли, двигають ся стародавнѝ мѣста, край прорѣзуесь желѣзницями, житье кипить, однымъ словомъ, на сей тематъ новѝ проекты снують ся однѝ за другими, цѣлый свѣтъ до нихъ запалюе ся, люде набожнѝ и спекулянты гурмомъ кидають ся куповати акціи нового вселеньского банку, заснованого для зреализованя того проекту. Прикидае ся горячка золота цѣлôи суспôльности, и то така, якои система Лява нѣ подѣѣ банку „Union generale“ не памятають. Середъ того грошевого укропу, высувае ся на сцену миліонеръ-жидъ, котрый вже перше пôдставивъ ногу Саккарови, та стае противодѣйствовати хôснованямъ его хитро-мудро, повôльно але трѣвко. Въ опиніи суспôльности начинають проявляти ся голосы противнѝ сему предпріимству, банкъ хитае ся, чути трѣскотню, упадокъ туй-туй. Въ тôи сценѣ артистично степенованя въ переведеню такъ непевнои ситуаціи, Золя незрôвнаный, бо-жь въ семъ мѣсцю и повѣсть доходить до купольного возвышеня. Саккарь видитъ свою неминучу руину, акціи банку, мимо то, межи несвѣдомыми все йдуть та йдуть въ гору, черезъ що и упадокъ буде тымъ страшнѣйшій, привалюючій своимъ румовищемъ спокôй и щастье тысячи родинъ. Силою свого таланту, при совѣстныхъ студіяхъ надъ матеріяломъ, Золя ввѣвъ до тои повѣсти стôлько актуальности, документности, що дѣйстно робить она враженье обвинительного акту на тогдашну суспôльность, по перегляненю кождого факту на всѣ боки. Лиця выведенѝ на сцену, то нашѝ добрѝ знакомѝ зъ тѣломъ и душею, котрымъ остае лишь властивѝ назвиска попадавати; гомôнъ пристрастей, спека горячки, розгоны за золотомъ на зломанье карку, ґелдовый рейвахъ, все то стоить на очахъ читаючи *„Гроши“*. А при тôмъ ширшій очеркъ видôвъ на будуче, ставляе тую повѣсть Золѣ, въ рядѣ не многихъ дѣлъ его оптимистичного покрою. Хоть не обôйшло ся въ нѣй безъ того переборщеня драстичными епизодами, безъ якихъ Золя не бувъ-бы собою, именно въ певнôй подѣѣ Саккара зъ одною зъ героинь, повѣсти *„Гроши“* въ загалѣ не мають въ собѣ ôдражаючихъ безвстыдомъ ситуацій. Що ѣй закинути можна, то хиба се богацтво и накопленье подрôбностей, зъ поза котрыхъ трудно на разѣ доглянути перспективы и прозрачности оповѣданя.

Послѣднѝ вѣсти.

Вчера ôдбула ся у Вѣдни коротка нарада дельегатôвъ австро-угорскихъ зъ нѣмецкими въ справѣ договору торговельного. Нарада була коротка. Нѣмцѣ бо не дали еще до часу того ôдповѣди на пропозиціи Австро-Угоръ. Рôвночасно тельеграфують зъ Берлина, що въ министерствѣ справъ внутрѣшныхъ ôдбуло ся пôдъ проводомъ министра Беттихера нарада, въ справѣ сего договора.

Цѣсарь Вильгельмъ переславъ однымъ зъ высшихъ офицерôвъ гвардіи, свому австро-угорскому полкови гвардіи, стоячому въ Кечкеметѣ, свôй портретъ.

Daily Telegraph довѣдуе ся, що кн. Бисмаркъ конечно хоче бути выбраный до парляменту нѣмецкого, щобы тамъ объявити свою гадку въ справѣ договора торговельного зъ Австріею.

Департаментъ россійскои полиціи державнои, подае списъ 54 осôбъ, котрымъ побутъ въ границяхъ царства взбороненый. Въ числѣ тôмъ знаходить ся 17 пôдданыхъ прускихъ, 11 перскихъ и турецкихъ, 2 греческихъ, 2 румуньскихъ и 1 сербскій.

На дняхъ рознесла ся вѣсть, що на двайцятьпятилѣтный ювилей панованя короля румуньского Карла, мае прибути кôлькохъ панующихъ. Вѣсть тоту дементуе министеріяльный органъ *Romania*, и заявляе, що на торжество се не прошено нѣкого, бо мае оно мати цѣху чисто людову и фамилійну.

ТЕЛЕҐРАМЫ.

Вѣдень, 27 марта. Вѣче учительске школъ середныхъ высказало подяку Министрови просвѣты за иниціятиву въ справѣ забавъ молодежи шкôльнои. Вѣче освѣдчило, що забавы молодежи въ школахъ середныхъ суть конечнѝ и спасительнѝ, домагае ся длятого ôдповѣднои ревизіи плянôвъ науковыхъ, особенно въ школахъ реальныхъ.

Вѣдень 27 марта. *Presse* освѣдчае, що донесеня, будьтобы найдальше до днесь мало наступити пôдписанье австро-нѣмецкого трактату торговельного, не ôдповѣдають правдивому станови рѣчи. Бути може, що еще въ протягу сего тыжня ôдбуде ся конференція дельегатôвъ; однакъ и въ такôмъ случаю, еслибы на тôй конференціи наступило порозумѣнье въ точкахъ найголовнѣйшихъ, то еще конечнымъ буде омовленье подрôбностей, такъ, що о безпроволочнôмъ пôдписаню трактату еще бесѣды не може бути.

Кобургъ 27 марта. Кн. Ернесть кобургскій принявъ урядъ гонорового президента выставы нѣмецкои въ Льондинѣ.

Альтона 27 марта. Кн. Бисмаркъ прибувъ тутъ вчера о пôвъ до 2 пополудни на визиту до гр. Вальдерзего и повернувъ о пôвъ до 6 вечеромъ до Фридрихсруе.

Торгъ збôжемъ.

27 марта	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	8.——8.25	7.85—8.10	7.60—8.—	8.——8.45
Жито	5.85—6.20	5.60—6.—	5.40—5.90	6.——6.35
Ячмѣнь	6.——6.75	5.25—7.—	4.85—6.50	5.75—7.25
Овесъ	6.——6.70	5.80—6 35	5.75—6.20	6.20—7.—
Горохъ	6.20—9.75	6.——9.—	6.——8.50	6.30—9.75
Выка	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Рѣпакъ	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Хмель	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Конюшина чер.	42.—52.—	42.—52.—	45.—51.—	45.—52.—
Конюшина бѣла	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Оковита	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель ôдъ —·— до —·— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ ôдъ —·— до —·— зл.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Инсераты до „Народной Часописи“ просимо пересылати до конторы пана **Льеопольда Литыньского** у Львовѣ, ул. Валова ч. 14. Цѣна стиха въ одноразовôмъ инсератѣ стоить 7 кр., при бôльше разовôмъ помѣщеню 6 кр. ôдъ стиха петитового. Пп. Купцѣ и Промышленники, котрû частѣйше будуть свои оповѣщеня умѣщати, одержують ôдповѣдный рабатъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.